Besluit van het college van B&W gemeente Aalten

Zaakkenmerk/Onderwerp	Z/23/137644/Voorstel tot vaststelling Re-integratieverordening Participatiewet gemeente Aalten 2023
Verantwoordelijk organisatieonderdeel	A5 Team Mens en Samenleving
Zaakkenmerk/Documentkenmerk	Z/23/137644/D-472850
Vertrouwelijkheid	Openbaar
Portefeuillehouder	J.C. Wikkerink
Uitvoeringsprog. Raad	
Besloten in de vergadering van	B&W vergadering d.d. 12 okt 2023

Toelichting voorstel

Samenvatting

J.C. Wikkerink

In 2018 werd geconstateerd dat ongeveer de helft van de mensen met een arbeidsbeperking geen werk had en dat slechts 1 op de 10 werkgevers iemand met een arbeidsbeperking in dienst had. Dit ondanks het landelijke beleid om tot een inclusieve samenleving te komen, waarin mensen zo veel mogelijk (naar vermogen en op de best passende plek) kunnen deelnemen aan de arbeidsmarkt. Reeds eerder zijn daartoe in 2015 de Participatiewet, de Wet banenafspraak en het quotum arbeidsbeperkten ingevoerd. Toch bleef de arbeidsdeelname van mensen met een arbeidsbeperking achter bij de verwachtingen. Uit onderzoek bleek dat er voor werkgevers (vooral administratieve) knelpunten waren en dat werken voor mensen met een arbeidsbeperking (financieel) niet aantrekkelijk genoeg was. Het moest daarom voor werkgevers eenvoudiger worden om mensen met een arbeidsbeperking in dienst te nemen en het voor werknemers aantrekkelijker te maken. Daarom besloot de Staatssecretaris in september 2018 tot een Breed Offensief. Het wetsvoorstel Breed Offensief Participatiewet is op 29 november 2022 door de Eerste Kamer aanvaard en wordt (verder) gefaseerd ingevoerd per 1 januari 2023. Het Breed Offensief is een brede agenda om de arbeidsmarktkansen voor mensen met een arbeidsbeperking te vergroten.

Het Breed Offensief houdt tevens een Verordeningsplicht voor gemeenten in per 1 juli 2023. Met het voorliggende voorstel wordt de ‘Re-integratieverordening Participatiewet gemeente Aalten 2023’ ter vaststelling voorgelegd en wordt de ‘Re-integratieverordening Participatiewet gemeente Aalten 2016’ ingetrokken.

Het intrekken van de ‘Verordening Re-integratie Participatiewet gemeente Aalten 2016’ en het vaststellen van de ‘Verordening Re-integratie Participatiewet gemeente Aalten 2023’ heeft geen financiële gevolgen. Re-integratie-instrumenten zoals opgenomen in de verordening worden ingezet binnen de huidige begroting vanuit het re-integratiebudget. Wel gaan wij in dit najaar, zoals beschreven in het raadsvoorstel van 4 juli 2023 (zienswijze begroting Laborijn), bij de totstandkoming van de Kadernota 2025 - 2028 een verdere inhoudelijke en financiële discussie voeren over de meerjarige inhoudelijke opgave met betrekking tot de doorontwikkeling (participatie en re-integratie) van onze inwoners.

Voorgestelde beslispunten

1. Re-integratieverordening Participatiewet gemeente Aalten 2023 vaststellen.
2. Re-integratieverordening Participatiewet gemeente Aalten 2016 intrekken.

Besluit | Akkoord.

Inleiding

In 2018 werd geconstateerd dat ongeveer de helft van de mensen met een arbeidsbeperking geen werk had en dat slechts 1 op de 10 werkgevers iemand met een arbeidsbeperking in dienst had. Dit ondanks het landelijke beleid om tot een inclusieve samenleving te komen, waarin mensen zo veel mogelijk (naar vermogen en op de best passende plek) kunnen deelnemen aan de arbeidsmarkt. Reeds eerder zijn daartoe in 2015 de Participatiewet, de Wet banenafspraak en het quotum arbeidsbeperkten ingevoerd. Toch bleef de arbeidsdeelname van mensen met een arbeidsbeperking achter bij de verwachtingen. Uit onderzoek bleek dat er voor werkgevers (vooral administratieve) knelpunten waren en dat werken voor mensen met een arbeidsbeperking (financieel) niet aantrekkelijk genoeg was. Het moest daarom voor werkgevers eenvoudiger worden om mensen met een arbeidsbeperking in dienst te nemen en het voor werknemers aantrekkelijker te maken. Daarom besloot de Staatssecretaris van SZW in september 2018 tot een Breed Offensief. Het wetsvoorstel Breed Offensief Participatiewet is op 29 november 2022 door de Eerste Kamer aanvaard en wordt (verder) gefaseerd ingevoerd per 1 januari 2023. Het Breed Offensief is een brede agenda om de arbeidsmarktkansen voor mensen met een arbeidsbeperking te vergroten. Doelen van de maatregelen uit het Breed Offensief zijn:
• Het makkelijker maken voor werkgevers om mensen met een arbeidsbeperking aan te nemen (o.a. vereenvoudiging proces loonkostensubsidie en meer duidelijkheid te scheppen over welke re-integratie voorzieningen voor een werkgever beschikbaar zijn);
• Mensen met een arbeidsbeperking voor langere tijd (duurzaam en met een passend perspectief) aan het werk helpen en houden;
• Werk voor mensen met een arbeidsbeperking aantrekkelijker maken (voor een ieder moet werken lonen);
• Zorgen dat werkgevers en werkzoekenden elkaar makkelijker vinden (betere afstemming en samenwerking binnen de arbeidsmarktregio).

Het Breed Offensief houdt tevens een Verordeningsplicht voor gemeenten in per 1 juli 2023. Met het voorliggende voorstel wordt de ‘Re-integratieverordening Participatiewet gemeente Aalten 2023’ ter vaststelling voorgelegd en de ‘Re-integratieverordening Participatiewet gemeente Aalten 2016’ ingetrokken.

Argumenten

1.1 *De Participatiewet wordt als gevolg van het Breed Offensief op een aantal punten gewijzigd. Het Breed Offensief is een brede agenda om de arbeidsmarktkansen voor mensen met een arbeidsbeperking te vergroten.*
In de huidige Participatiewet zijn kaders gegeven om ondersteuning op maat te bieden. De ene gemeente is hierin proactief en op een breed terrein aan de slag, de andere gemeente is terughoudender. Er zijn daarom grote verschillen ontstaan tussen gemeenten onderling en tussen gemeenten en het UWV. Hierdoor worden kansen gemist voor duurzame plaatsingen van mensen met een arbeidsbeperking. De voorstellen uit het Breed Offensief bieden meer houvast en regie aan werkgevers en werknemers. Deze moeten elkaar makkelijker kunnen vinden om zo de arbeidsmarktkansen voor mensen die nu nog aan de kant staan te vergroten. Kwalitatief goede werkgeversdienstverlening en goede samenwerking in de arbeidsmarktregio’s tussen gemeenten onderling en gemeenten en het UWV is van groot belang. Het Breed Offensief zorgt voor meer waarborgen in de wet, gericht op passende ondersteuning van mensen met een beperking. Het is van belang dat ondersteuning die nodig is wordt geboden. De wijze waarop deze wordt geboden is ter beoordeling aan gemeenten. Daarom wordt in de Participatiewet een verordeningsplicht opgenomen waarin het ondersteuningsaanbod van de gemeente wordt uitgewerkt. En er komt een expliciet aanvraagrecht voor persoonlijke ondersteuning op maat, gecombineerd met een actievere onderzoeksplicht voor de gemeente. In de verordening worden diverse instrumenten die kunnen worden ingezet omschreven. Het uitgangspunt is en blijft hierbij maatwerk. Verder zorgt de verordening voor meer transparantie over

in te zetten instrumenten voor werkzoekenden en werkgevers.

De belangrijkste inhoudelijke wijzigingen ten opzichte van de “Re-integratieverordening gemeente Aalten 2016” zijn:
- Een expliciet aanvraagrecht voor werkgever en werkzoekende gecombineerd met een actievere onderzoeksplicht voor gemeente is toegevoegd voor persoonlijke ondersteuning op maat, waar deze ondersteuning eerder vanuit de gemeente ambtshalve werd aangeboden;
- Verdere aanscherping bij bepalingen met betrekking tot persoonlijke ondersteuning waaronder: kwaliteitseisen jobcoaching, duur inzet jobcoaching, duidelijke omschrijving jobcoaching en begeleiding op de werkvloer;
- De Proefplaats was nog niet in de verordening opgenomen, maar is nu wettelijk verplicht opgenomen (met vanuit de wet bepaalde termijnen).

Door middel van enkele wijzigingen in de Participatiewet voor wat betreft loonkostensubsidie:
- vervalt de aparte verordeningsplicht met betrekking tot regels over de wijze van het bepalen van de doelgroep loonkostensubsidie en de wijze van loonwaardebepaling;
- moet in de verordening vermeld worden welk administratief loonkostensubsidieproces de gemeente volgt;
- wordt de doelgroep voor loonkostensubsidie vergroot door de mogelijkheid tot inzet van loonkostensubsidie bij mensen die al enige tijd werkzaam zijn. Dit kan bijvoorbeeld wanneer iemand naar passend werk is geholpen, maar later alsnog blijkt dat er sprake is van verminderde loonwaarde;
- komt er een expliciete mogelijkheid tot aanvragen van loonkostensubsidie door werkgever én werknemer;
- wordt een beslistermijn op die aanvraag toegevoegd; en
- wijzigt de verantwoordelijkheid van gemeenten bij verhuizing van de werknemer naar een andere gemeente.

1.2 *De ‘Re-integratieverordening Participatiewet gemeente Aalten 2023’ is afgestemd met de gemeenten binnen de Arbeidsmarktregio Achterhoek.*
Binnen de Arbeidsmarktregio wordt gestreefd naar zoveel mogelijk afstemming van beleid op het gebied van werk en inkomen en dus ook re-integratie. Dit om ook richting werkgevers vanuit de regio een eenduidige werkgeversdienstverlening te kunnen bieden met eenduidige re-integratie instrumenten. Wel blijven gemeenten hun eigen accenten bepalen.

1.3 *De ‘Re-integratieverordening Participatiewet gemeente Aalten 2023’ treedt met terugwerkende kracht in werking per 1 juli 2023.*
De verordeningsplicht uit de wetswijziging in het kader van het Breed Offensief treedt in werking per 1 juli 2023.

1.4 *Bij het opstellen van de ‘Re-integratieverordening Participatiewet gemeente Aalten 2023’ is zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij de modelverordening van de VNG.*
Bij het opstellen van de Re-integratieverordening is als basis de modelverordening van de VNG gebruikt. Uiteraard zijn wettelijk verplichte artikelen overgenomen. Artikelen waar beleidsvrijheid bestaat, zijn ingevuld kijkend naar de situatie voor de gemeenten Aalten en Doetinchem waarbij uitvoering en beleid samen hebben beoordeeld wat lokaal het meest passend is. Inhoudelijk zijn er niet veel wijzigingen ten opzichte van de bestaande verordening (zie 1.1).

1.5 *De wijziging van de Participatiewet in het kader van het Breed Offensief houdt naast de verordeningsplicht ook een aantal andere wijzigingen in*.
In de wetswijziging Breed Offensief Participatiewet is naast de verordeningsplicht ook een aantal andere zaken opgenomen welke gefaseerd ingaan. Het gaat om:
- vereenvoudiging van de loonkostensubsidie;
- de nieuwe vrijlating van arbeidsinkomsten bij werken met loonkostensubsidie;
- een uitzondering op de zoektermijn voor jongeren met een beperking en de bevoegdheid voor gemeenten om andere jongeren, als dat nodig is, tijdens de

zoekperiode van 4 weken ondersteuning te bieden;
- de leeftijdsgrens voor de kostendelersnorm is verhoogd van 21 naar 27 jaar;
- wegnemen administratieve knelpunten bij ziekmelding werknemer met loonkostensubsidie;
- wijziging van de studietoeslag sinds 1 april 2022.

2.1 *De 'Re-integratieverordening Participatiewet gemeente Aalten 2016' wordt ingetrokken.*
De 'Re-integratieverordening Participatiewet gemeente Aalten 2023' vervangt de in te trekken verordening uit 2016.

Kanttekeningen

1.1 *De verordeningsplicht uit de wetswijziging in het kader van het Breed Offensief is een lokale verantwoordelijkheid.*
De verordeningsplicht is een lokale verantwoordelijkheid. Regionaal is binnen de Arbeidsmarktregio Achterhoek de samenwerking opgezocht tijdens de voorbereiding om een zo gelijkluidend mogelijke Re-integratieverordening op te stellen. Reden hiervoor is dat binnen de Arbeidsmarktregio wordt samengewerkt op het vlak van werkgeversdienstverlening en werkzoekendenondersteuning en het van
belang is werkgevers en werkzoekenden binnen de Arbeidsmarktregio met een zo uniform mogelijk pakket re-integratie instrumenten te bedienen. Aangezien de verordening lokaal wordt vastgesteld, is het wel mogelijk dat er tussen de gemeenten verschillen bestaan (bijvoorbeeld rondom de stimuleringspremie c.q. uitstroompremie). De gemeenten Aalten en Doetinchem stellen (in Laborijn verband) een identieke verordening voor.

Financiën
Het intrekken van de 'Verordening Re-integratie Participatiewet gemeente Aalten 2016' en het vaststellen van de 'Verordening Re-integratie Participatiewet gemeente Aalten 2023' heeft geen financiële gevolgen. Re-integratie-instrumenten zoals opgenomen in de verordening worden ingezet binnen de huidige begroting vanuit het Re-integratiebudget. Wel gaan wij in dit najaar, zoals beschreven in het raadsvoorstel van 4 juli 2023 (zienswijze begroting Laborijn), bij de totstandkoming van de Kadernota 2025 - 2028 een verdere inhoudelijke en financiële discussie voeren over de meerjarige inhoudelijke opgave met betrekking tot de doorontwikkeling (participatie en re-integratie) van onze inwoners.

Overleg gevoerd met

Extern met Laborijn en de gemeente Doetinchem.

Vervolgstappen en planning

Na vaststelling door de gemeenteraad treedt de nieuwe verordening met terugwerkende kracht per 1 juli 2023 in werking.

Participatie

Op 1 augustus 2023 is de nieuwe Re-integratieverordening voor advies aangeboden aan de Sociale Raad van de gemeente Aalten. Op 6 september 2023 is dit in hun vergadering nader toegelicht. Op 22 september 2023 is onderstaand advies ontvangen:

"wij zijn blij met de intentie dat er meer verruiming en vereenvoudiging in de regelingen komen. We zijn erg benieuwd of de voorgenomen verbeteringen ook in de praktijk zo uitpakken en hoe de gemeente dit monitort. Daarnaast hebben wij nog wel een aantal vragen/opmerkingen:

- Hoe verwacht de gemeente te anticiperen op de steeds complex wordende maatschappij?
- In artikel 3, hoofdstuk 'Afstemming' staat dat de goedkoopst adequate voorziening wordt verstrekt, dit hoeft echter niet de meest optimale

oplossing te zijn. Hoe moeten wij dit interpreteren?

- Tijdens de toelichting in de vergadering van 6 september begrepen wij dat de gemeente meer keuzevrijheid heeft voor de besteding van het voorheen geoormerkte budget voor begeleiding. Wij zouden hier graag verdere toelichting op willen hebben.

De werkgroep Participatie heeft een voorkeur om bovenstaande punten mondeling verder te bespreken. Een schriftelijke reactie is daarom niet nodig. Wij zullen een vervolgafspraak plannen om het bovenstaande te bespreken".

Met de werkgroep Participatie van de Sociale Raad is inmiddels afgesproken dat dit verderop in het najaar wordt besproken.

Communicatie

De verordening wordt bekendgemaakt via het elektronisch gemeenteblad en officiëlebekenmakingen.nl.